ADRIAN CHIRCU

LOCUȚIUNEA PREPOZIȚIONALĂ *ÎN SEMN DE* ÎNTRE CALITATE, CAUZALITATE ŞI FINALITATE

0. PRELIMINARII

0.1. În ultimul timp, în gramatica românească, dar nu numai, se poate remarca o evidentă schimbare de perspectivă, cu reale beneficii în delimitarea cât mai apropriată a unor fapte de limbă, fie că este vorba despre aspecte relativ clare, fie că se au în vedere aspecte aşa-zis problematice.

Această reorientare s-a făcut întru câtva în detrimentul structuralismului, promovându-se ori prioritizându-se teoriile venite dinspre lingvistica generativă sau dinspre cea neochomskyană, care ar putea lămuri anumite particularități morfo-sintactice.

Pentru validarea unor asemenea interpretări novatoare, s-a recurs la reperarea unor fapte de limbă atestate atât în scrierile noastre vechi, cât şi în limba română actuală, care să confirme unele ipoteze.

0.2. Noile abordări din sfera gramaticii sau repoziționările investigative au permis, fără îndoială, circumscrierea adecvată a unor structuri sintactice complexe care nu au mai fost discutate în detaliu până în prezent, unele reprezentând particularități structurale ale limbii române.

Astfel de reinterpretări au facilitat o analiză obiectivă a unor „categorii greu de integrat gramatical, categorii plurifuncționale, categorii marginale ca uz, categorii interferente ca valoare, situații «ieşite din rând», tipuri diverse de neregularități şi de conversiuni, situații aflate încă în dezbaterea gramaticienilor” (DIG 2020, p. 12).

0.3. Prin studiul de față, continuând un demers asemănător (Chircu 2012), ne raliem, la rându-ne, la tendința de relevare a anumitor particularități ale limbii române, propunându-ne să discutăm pe marginea locuțiunii prepoziționale *în semn de*. După cum se va vedea, această unitate frazeologică este atestată relativ sporadic în limba veche, având încă o certă difuzare în limba română actuală şi este caracterizată printr-un semantism complex, cu felurite roluri la nivel sintactic.

1. REPERE TEORETICE

1.1. Înainte însă de a urmări efectiv specificul morfologic şi implicațiile sintactice ale acestei unități frazeologice la nivelul enunțului, considerăm că este nece-

DACOROMANIA, serie nouă, XXVII, 2022, nr. 1, Cluj-Napoca, p. 55–64

sar să relevăm acele particularități de factură morfosintactică, care să confirme faptul că avem de-a face cu o unitate frazeologică prepoziționlă cu ± rol de relatem, adică ne- sau purtătoare de sens relațional (Draşoveanu 1997, p. 36), în funcție de realizarea sintactică.

După cum s-a precizat deseori (GALR, vol. I, p. 610; GR 2013, p. 451–452), constitutiv, locuțiunileprepoziționale sunt destul de eterogene, fiind alcătuite din diferite părți de vorbire. Totuşi, se pot delimita două tipuri principale, şi anume cele constituite din adverb + prepoziție/prepoziții (*în afară*/*în afară de*) sau din substantiv + prepoziție/prepoziții (*față de*, *în loc de*, *în chip de*, *pe post de*).

1.2. În cel din urmă tipar locuțional prepozițional se încadrează şi unitatea frazeologică pe care o analizăm în rândurile de mai jos şi care este întrebuințată cu roluri multiple.

1.2.1. În vederea validării ipotezei investigative (*în semn de* = locuțiune prepozițională), vom oferi câteva enunțuri în care am integrat unitatea frazeologică în chestiune:

(1) Am făcut asta **în semn de** prietenie.
(2) Medalia este **în semn de** apreciere.
(3) Premiul a fost acordat **în semn de** respect.
(4) A venit **în semn de** prețuire.

1.2.2. În primul rând, putem constata că ne aflăm în prezența unui grup de cuvinte, presupus a fi locuțiune prepozițională şi alcătuit din două prepoziții simple, una antepusă, iar alta postpusă, care încadrează cel de-al treilea constituent, care este un substantiv.

Acest tip [prepoziție + substantiv + prepoziție] este descris şi în paginile noilor gramatici academice (GALR 2008, vol. I, p. 610; GBLR 2016, p. 322), ai căror autori recunosc că uneori o locuțiune prepozițională poate ridica probleme de interpretare şi recomandă să se țină cont de următoarele aspecte în delimitarea acesteia: „invariabilitatea termenilor componenți, sensul global al grupului, comportamentul sintactic” (GALR, vol. I, p. 611). După cum se va vedea, aceste caracteristici par să se confirme.

1.2.2.1. În privința invariabilității, se poate observa că principalul constituent, substantivul *semn*, este nedeterminat, deci nu poate fi articulat nici definit (6), nici indefinit (5), şi nu permite flexiune în funcție de categoria numărului (10). De asemenea, acesta nu poate primi un determinativ care să-l separe de prepoziție (7–9) ori un nominal (11):

(5) Am făcut această concesie ***într-un semn de** prietenie.
(6) Placheta aniversară este ***în semnul de** apreciere.
(7) Diploma a fost acordată ***în acest semn de** mulțumire.
(8) Casa este donată ***în frumosul semn de** altruism.
(9) Slujba a fost oficiată ***în semnul său** de respect.
(10) Sponsorizarea a fost făcută ***în semnele de** gratitudine.
(11) I-am dedicat acest cântec ***în semnul** omagiului.

1.2.2.2. În ceea ce priveşte semnificaţia globală a presupusei locuţiuni-prepoziţionale, remarcăm că înţelesul general se păstrează, însă în particularizări diferite, şi anume exprimă, pe de o parte, calitatea (‘în calitate de, drept, ca’), iar, pe de altă parte, cauza (‘din cauză, de aceea’) sau chiar scopul (‘în vederea, ca să, spre’). Acest fapt sugerează că trebuie realizată o interpretare sintactică din aceste trei perspective, chiar dacă, în varii contexte, sensul este mai greu de decelat la prima vedere :

(12) I-am dat-o în semn de prietenie (‘ca/drept prietenie’).
(13) O să-l sun **în semn de** respect (‘pentru că îl respect’).
(14) Te-am ajutat **în semn de** mulţumire (‘pentru ca să-ţi mulţumesc’/‘pentru că vreau să-ţi mulţumesc’).

1.2.2.3. Referitor la implicaţiile sintactice ale locuţiunii în discuţie, considerăm că rolul său la nivel enunţial, după cum se va vedea, este strâns legat de relaţia cu GV şi de cea care se stabileşte între elementele constitutive din cadrul GPrep realizat, prepoziţia „cerând întotdeauna o complinire” (GBLR, p. 324), indiferent că avem complement sau circumstanţial.

2. IPOSTAZE ALE DEVENIRII GRUPULUI NEANALIZABIL *ÎN SEMN DE* ÎN DIACRONIE

2.1. Înainte de a discuta în detaliu pe marginea rolurilor locuţiunii prepoziţionale *în semn de* în limba română de astăzi, considerăm că este necesar să urmărim care sunt primele atestări ale acesteia, ca, de altfel, şi etapele constitutive.

Chiar dacă numărul unităţilor frazeologice şi al compuselor era important în limba veche (OHRM, p. 449–450), trebuie să precizăm faptul că ocurenţele locuţiunii investigate nu sunt deloc însemnate, ceea ce sugerează că nu avem o locuţiune cu folosire generalizată, fiind limitată doar la câteva scrieri:

(15) curcubăul mieu îl puiu în nour şi va fi **în sămn de** legătură (DPar. 1683, f. 36r).
(16) şi veţ rătedza peliţa puţâşoarei voastre şi va fi **în sămn de** testament între mijloc de mine (DPar. 1683, f. 32v).
(17) şi închinată cu cucerie **spre semn de** dragoste adevărată, prealuminatului şi înălţatului marelui domn şi oblăditoriu a toată Ţara Rumânească (ACVNT. 1709, f. 2r).
(18) oarecare daruri mici **spre semn de** cunoştinţă a datoriei ce li s-ar cuveni (ACVNT. 1709, f. 3r).
(19) carele v-au făcut această mare facere de bine **spre semn de** mulţemită şi de neuitare (ACP. 1714, f. 4v).
(20) au făgăduit şi i-au scos caftan, ca un agă, de l-au trimis la Moldova **în semn de iertăciune** şi ca să vază pribeagiişi cei ce nu-l iubesc (AB ~ 1717, p. 319).

(21) cum că au tocmit Dumnezeu cu Avraam împăcare şi **spre semn de** adeverinţă i-au poruncit Dumnezeu, zicându-i (AD.1722–1725, p. 117v).

2.2. În paginile DLR este înregistrată această grupare împreună cu variante ale ei, *în* (sau *ca*, ori, învechit, *spre*), însă este considerată locuţiune adverbială, întrebuinţată „pentru a arăta, a dovedi sau a întări (că)… ; ca dovadă (că)…, ca expresie a, ca probă (că)…" (DLR, *s.v.*), iar, pe lângă exemplul pe care şi noi l-am adus în discuţie sub (19), mai sunt oferite şi altele din epoca modernă:

(22) Toate noroadele au îmbrăţişat câte un color (faţă) deosebită **spre semn de** jale şi tânguire pentru moartea rudelor (*apud* DLR, s.v.).
(23) Ridică mânuţa dreaptă **în semn de** binecuvântare (Vlahuţă, *apud* DLR, *s.v.*).
(24) **În semn de** consideraţie pentru vizitator, ţine capul plecat (Iorga, *apud* DLR, *s.v.*).
(25) Şi-a lipit, apoi, obrazul de capul mâţei **în semn de** adio (Ibrăileanu, *apud* DLR, *s.v.*).

2.3. În aceste exemple, se poate observa o evidentă lexicalizare a unui GPrep iniţial, în care se integrează ulterior şi prepoziţia din GPrep următor. Dacă, în exemplele de sub (15–16, 20), cel dintâi element constitutiv este prepoziţia*în*, în cele de sub (17–19, 21), avem prepoziţia *spre*.

În aceste două subtipuri reperate în limba veche (*în semn de*, *spre semn de*), se remarcă o oarecare specializare, în sensul că cea dintâi grupare se foloseşte cu valoare calitativă (complement), iar cea de-a doua, cu valoare finală (circumstanţial).

2.4. Generalizarea folosirii locuţiunii *în semn de*, în perioada modernă, ar putea fi pusă însă şi pe seama unei calchieri structurale a locuţiunii franceze *en signe de*, întrucât sunt numeroase exemplele în care sunt prezente împrumuturi neologice (mai ales de sorginte franceză).

În coloanele dicţionarului *Le Petit Robert*, se consideră că *en signe de* este o locuţiune prepoziţională întrebuinţată, în general, „pour manifester, exprimer…" (Robert, *s.v.*):

(26) Elle «secouait», **en signe d'**adieu, son mouchoir blanc. (Marc Orlan, *apud* Robert, *s.v.*)
(27) S'habiller en noir**en signe de** deuil. (Robert, *s.v.*)

3. ROLUL ŞI IMPLICAŢIILE SINTACTICE ALE LOCUŢIUNII PREPOZIŢIONALE *ÎN SEMN DE* ÎN SINCRONIE

3.1. Exemplele aduse anterior în discuţie ilustrează faptul că avem de-a face, fără îndoială, cu o locuţiune prepoziţională, a cărei actualizare depinde în bună măsură de semnificaţia verbului centru care are diverse valori şi o configuraţie sintactică specifică la nivel intraenunţial (GBLR 2016, p. 232).

3.2. Pentru a ilustra implicaţiile sintactico-semantice din limba română actuală, am făcut apel, în principal, la două surse. E vorba despre corpusul CoRoLa şi

despre motorul de căutare Google, la acestea adăugându-se şi exemple constituite *ad-hoc*. Dacă numărul de ocurențe identificate în corpusul CoRoLa este unul oarecum redus (în jur de 30), în ceea ce priveşte Google, acestea sunt însemnate, permițând o circumscriere apropriată a unității frazeologice investigate.

3.3. Aşa cum am anticipat într-un paragraf anterior (**1.2.2.2.**), locuțiunea prepozițională *în semn de* cunoaşte trei întrebuințări în cadrul enunțului, mijlocind evidențierea calității, a cauzei şi a scopului.

3.3.1. În prima sa ipostază, *în semn de* exprimă calitatea şi are comportament de prepoziție (GALR, vol. II, p. 628), fiind sinonim cu *drept*, *de*, *ca*[1], *în chip de*[2], *în calitate de*şi apare în enunț pe lângă un substantiv centru fără determinanți (articol sau adjective determinative), a cărui funcție este de complement predicativ (mai precis predicativ suplimentar). Această particularitate de construcție ne arată că *în semn de* trebuie inclusă în clasa prepozițiilor cu subordonați de tip predicativ (Pană Dindelegan 2018, p. 372):

(28) Cadoul oferit este **în semn de** respect (‘ca respect’).
(29) Îți acord acest premiu **în semn de** recunoaştere a valorii tale (‘drept/ca recunoaştere’).
(30) Această medalie consider-o **în semn de** apreciere (‘drept/ca apreciere’).

3.3.1.1. Socotirea grupării *în semn de* drept o locuțiune prepozițională a calității (precum *în calitate de* sau *pe post de*; Chircu 2012) şi „pandant prepozițional al verbelor copulative şi atributive” (Pană Dindelegan 2018, p. 373) se bazează pe următoarele constante structurale observate: nominalul este în general un substantiv abstract care nu acceptă determinanți demonstrativi (*Maşina este în semn de *această mulțumire*), nu acceptă combinarea cu un nume propriu sau nume comun marcat [+ animat] (*Cartea este *în semn de Mihai*)[3] şi este exclusă prezența unor pronume personale „astfel încât regimul de acuzativ nu poate fi dovedit în mod incontestabil” (DIG, p. 121).

3.3.1.2. Structuri similare cu cele identificate de noi pot fi raportate la construcțiile cu prepoziții ale calității descrise de către Gabriela Pană Dindelegan (2018, p. 373), care consideră că ar trebui să discutăm despre tipuri speciale de

[1] G.G. Neamțu susține că „aceste cuvinte (*ca*, *de*, *drept*), când au SENS CALITATIV, fiind echivalente cu *în calitate de*, nu sunt prepoziții cu acuzativul, ci adverbe şi ca atare nu impun caz substantivelor (pronumelor) în fața cărora stau. De aceea spunem că substantivul-EPS este în N sau Ac (neprepozițional) indiferent dacă este sau nu precedat de un membru al seriei *ca*, *drept*, *de* (cu sens calitativ)” (Neamțu 2007, p. 345). Cu această opinie este de acord şi Gabriela-Violeta Adam care consideră că *drept*, *ca*, *de*, *în calitate de* sunt „adverbe calitative”, cu rol de „auxiliare relaționale” (Adam 2018, p. 7–16).

[2] Camelia Stan observă că *în chip de* este o „îmbinare cvasilocuțională” ce face parte din seria de prepoziții (suprimabile), prezente în limba veche (Stan 2013, p. 136).

[3] A se vedea şi *supra***§ 1.2.2.1.**

predicații, printre care se numără cele cu predicație „de calificare” (*Îl consideră drept extrem de dotat*, ca şi *El este extrem de dotat*)[4].

3.3.1.3. S-ar putea totuşi avansa şi ideea că, în asemenea cazuri, avem o intercalare a prepoziției calității, care îi conferă acesteia un statut de *interpoziție* în cadrul unei structuri ternare, fără consecințe în plan sintactic (impunere de caz sau prepoziție propriu-zisă) (Chircu 2012, p. 65), ci doar în plan semantic.

3.3.1.4. În ceea ce priveşte grupurile nominale introduse prin *în semn de* („calitativ”), acestea au funcția sintactică de nume predicativ (31–32) sau predicativ suplimentar (33–35), ultimul considerat de D. D. Draşoveanu, în ciuda unor diferențe certe, tot ca „un nume predicativ exprimat prin substantiv, acordat, manifestându-se şi aici tot un singur mijloc de exprimare a raportului – acordul între cei doi termeni” (Draşoveanu 1967, p. 239), întrucât regimul prepoziției este anulat:

(31) Darul este **în semn de** amintire (‘drept/ca amintire’).
(32) Toate acestea sunt **în semn de** omagiu (‘drept/ca omagiu’).
(33) Cecul ți l-am trimis **în semn de** recompensă (‘drept/ca recompensă’).
(34) Păstrează-l **în semn de** recunoştință (‘drept/ca recunoştință’).
(35) Atribuirea premiului o văd **în semn de** recunoaştere a meritelor lui (‘drept/ca recunoaştere’).

3.3.1.5. Aceeaşi locuțiune prepozițională poate fi reperată în cadrul GN, în structuri în care nominalul este un complement în dependență de un derivat postverbal (GBLR, p. 327). Astfel, *în semn de* apare şi în „vecinătatea centrelor de proveniență verbală sau legate semantic de verb, care, în relație cu un grup prepozițional, păstrează trăsăturile de construcție din grupul verbal” (Pană Dindelegan 2018, p. 374; 1999, p. 116):

(36) Oferirea diplomei **în semn de** mulțumire este bine-venită (‘drept mulțumire’).
(37) Acordarea cetățeniei române **în semn de** apreciere a fost salutată (‘drept apreciere’).

3.3.1.6. Datele aduse în discuție reprezintă argumente pentru reconsiderarea grupării *în semn de* şi încadrarea acesteia în clasa destul de limitată a prepozițiilor calității. Cel mai adesea, acestea pot fi omise „numai în cazul în care grupul prepozițional în ansamblu apare el însuşi într-o poziție predicativă, mai precis în vecinătatea unui verb copulativ sau atributiv” (Pană Dindelegan 2018, p. 374):

(38) Placheta este în semn de recunoştință (‘ca/drept recunoştință’).

3.3.2. Cea de-a doua funcție sintactică în a cărei constituire este implicată locuțiunea prepozițională *în semn de* este circumstanțialul de cauză, care este un component enunțial prin intermediul căruia se precizează cauza (favorabilă sau nefavorabilă) care intervine în derularea unei acțiuni. În privința acestui circumstanțial, avem de-a face cu un raport logico-semantic, de cauzalitate, între două procese.

[4] Pentru particularitățile sintactice ale construcției cu element predicativ suplimentar în raport cu numele predicativ, a se vedea Pană Dindelegan (1994, p. 139–144).

3.3.2.1. Spre deosebire de circumstanțialul de scop, „acțiunea indicată de circumstanțialul de cauză este obligatoriu anterioară celei din membrul regent al relației cauzale” (GBLR, p. 561). În general, regenții sunt grupuri verbale care au ca centru o formă verbală finită sau nonfinită, însă nu sunt excluşi regenți de altă factură (interjecții, adjective sau adverbe).

3.3.2.2. Locuțiunea *în semn de* face parte dintr-un GPrep ce include, în afara prepoziției, un grup nominal, al cărui centru este un substantiv abstract:

(39) Nu a protestat **în semn de** simpatie pentru semenii săi (‘întrucât…./datorită…’).
(40) Nu a făcut asta, **în semn de** respect, nu de altceva.
(41) Nu s-a mai dus acolo, **în semn de** prietenie.
(42) A renunțat la toate acestea **în semn de** solidaritate (‘pentru că a vrut să fie solidar’).

3.3.2.3. În unele situații, în funcție de enunț şi de context, unele dintre întrebuințările cauzale pot fi interpretate şi finale, limita nefiind întotdeauna clară, iar enunțuri precum cele de mai jos se pretează la o dublă interpretare. De altfel, circumstanțialele de cauză şi de scop „prezintă unele particularități comune, care le apropie, diferențiindu-le în acelaşi timp față de «celelalte circumstanțiale»” (Guțu Romalo 1973, p. 193):

(43) Vine **în semn de** respect pentru el (‘pentru că îl respectă’/ ‘ca să-l respecte’).
(44) Da, da, parcă ar fi dorit să se amestece în vorbă, cu mâna în dreptul inimii, în semn de deplină sinceritate (corola.racai.ro, consultat în 17/04/2021) (‘pentru că era sincer’/ ‘ca să fie sincer’).
(45) Ei şi-au luat în semn de sfidare numele de decadenți (corola.racai.ro, consultat în 18/04/2021) (‘pentru că sfidau’/‘ca să sfideze’).

3.3.3. În ceea ce priveşte contextele în care locuțiunea prepozițională *în semn de* apare în calitate de cap lexical al unui grup nominal cu funcție sintactică de circumstanțial de scop, acestea sunt mult mai clare. Întrebuințarea locuțiunii cu un asemenea rol este mai frecventă în limba română actuală şi este dependentă de semantismul verbului centru regent (verb agentiv în principal).

3.3.3.1. În paginile GALR se consideră că „circumstanțialul de scop face parte din grupa circumstanțialelor care redau raporturi logico-semantice. Enunțul cu circumstanțialul de scop exprimă un raport de implicație cauzală aparte, de tipul *intenție*/*scop* - *realizare*” (GALR, vol. II, p. 572). Tot din punct de vedere logic, „acțiunea indicată de circumstanțialul de scop este obligatoriu posterioară celei din membrul regent al relației în care intră” (GBLR, p. 567).

3.3.3.2. Spre deosebire de alte realizări ale circumstanțialului de scop, cel constituit cu *în semn de* apare, în general, în enunțuri care conțin fie un centru de grup verbal cu subiect exprimat sau nu, fie un participiu:

(46) Un pensionar din Botoşani i-a ***oferit*** o ciocolată Ralucăi Turcan, ministrul Muncii, ***în semn de*** recunoştință (www.b1.ro, consultat în 10/04/2021) ‘ca să-şi arate recunoştința’.

(47) Diploma de excelență, ***acordată în semn de*** recunoștință pentru nobila trudă în folosul educației universitare de artă (www.doctorat.ase.ro, consultat în 06/04/2021) 'ca să se arate recunoştința.'
(48) toți atenți, cu urechile ciulite și cu mâinile ridicate ***în semn de*** aprobare (corola.racai.ro, consultat în 15/04/2021) 'ca să arate că aprobă'.

3.4. Cele trei cazuri de întrebuințare a locuțiunii prepoziționale *în semn de* (calitate, cauză şi scop) ilustrează complexitatea şi implicațiile funcționale importante de la nivelul enunțului, unde semantica şi gramatica sunt strâns legate una de alta şi permit o delimitare mult mai adecvată a faptelor de limbă (Pană Dindelegan 1992). Majoritatea exemplelor aduse în discuție *supra* arată că, cel mai adesea, avem de-a face cu un GPrep ce conține un GN ce are drept centru un substantiv abstract de factură neologică.

4. CONCLUZII

Analizând comportamentul sintactic al locuțiunii prepoziționale *în semn de*, am putut observa că „granițele atât de rigide dintre clasele morfologice de cuvinte, trasate pe considerente flexionare, se estompează dintr-o perspectivă semantică şi sintactică integratoare" (Pană Dindelegan 1992, p. 6).

În perspectivă interpretativă, considerăm că asemenea analize punctuale trebuie întreprinse pentru multe dintre cazurile problematice din limba română de ieri şi de astăzi. De altfel, primi paşi în descrierea acestora s-au făcut odată cu apariția recentului DIG (2020), în paginile căruia sunt clarificate o serie de aspecte dificil de circumscris.

Ne-am aflat, şi de astă dată, în fața unei locuțiuni destul de greu de încadrat gramatical, însă ale cărei particularități morfosintactice relevate sugerează că demersul investigativ a fost unul obiectiv şi adecvat, confirmându-se ipoteza inițial formulată, şi anume că ne aflăm în prezența unei locuțiuni prepoziționale cu funcții diferite la nivel intraenunțial.

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

a) Izvoare

AB.~1717 = *Istoria Țării Româneşti de la octombrie 1688 până la martie 1717* (*Cronica Anonimă despre Brâncoveanu*), în *Cronicari munteni*, vol. II. Ediție îngrijită de Mihail Gregorian. Studiu introductiv de Eugen Stănescu, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1961, p. 273–352.
ACP.1714 = Antim Ivireanul, *Capete de poruncă*, în idem, *Opere*. Ediție critică şi studiu introductiv de Gabriel Ştrempel, Bucureşti, Editura Minerva, 1972, p. 385–394.
ACVNT.1709 = Antim Ivireanul, *Chipurile **Vechiului** şi **Noului Testament***, în idem, *Opere*. Ediție critică şi studiu introductiv de Gabriel Ştrempel, Bucureşti, Editura Minerva, 1972, p. 239–321.

AD.1722–1725 = Antim Ivireanul, *Didahii*, în idem, *Opere*. Ediție critică şi studiu introductiv de Gabriel Ştrempel, Bucureşti, Editura Minerva, 1972, p. 1–238.

DPar.1683 = Dosoftei, *Parimiile preste an* (*Iaşi, 1683*). Ediție critică, studiu introductiv, notă asupra ediției, note şi glosar de Mădălina Ungureanu, Iaşi, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 2012, p. 95–356.

b) Resurse web

CoRoLa = *Corpus coputațional de referință pentru limba română contemporană*, disponibil la adresa <corola.racai.ro> (consultat între 1–30 aprilie 2021).

Google = *Google.Motor de căutare pe internet*, disponibil la adresa <www.google.ro> (consultat între 1–30 aprilie 2021).

c) Tratate, studii, articole

Adam 2018 = Gabriela Violeta Adam, *Auxiliare relaționale: adverbele calitative* ***ca, de, drept***, în DR, s.n., XXIII, nr. 1, 2018, p. 7–16.

Chircu 2012 = Chircu Adrian, *Între predicativul suplimentar şi circumstanțialulopozițional. Observații asupra locuțiuniiprepoziționale****pe post de***, în Rodica Zafiu, Adina Dragomirescu, Alexandru Nicolae (ed.), *Limba română. Direcții actuale în cercetarea lingvistică* (*Actele celui de-al 11-lea Colocviu al Catedrei de limba română, Bucureşti, 9-10 decembrie 2011*), vol. I. *Gramatică. Fonetică şi fonologie. Istoria limbii române, filologie*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2012, p. 61–70.

CL = „Cercetări de lingvistică", Cluj(-Napoca), I–XXXVIII, 1956–1993.

DIG = Gabriela Pană Dindelegan (coord.), *Dicționar de interpretări gramaticale. Cuvinte mici, dificultăți mari*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2020.

DR, s.n. = „Dacoromania", serie nouă, Cluj-Napoca, I, 1994–1995 şi urm.

Draşoveanu 1967 = D. D. Draşoveanu, *Despre elementul predicativ suplimentar*, în CL, XII, nr. 2, 1967, p. 235–242.

Draşoveanu 1997 = D. D. Draşoveanu, *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1997.

GALR = *Gramatica limbii române*, vol. I. *Cuvântul*, vol. II. *Enunțul*. Tiraj nou, revizuit, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2008.

GBLR = *Gramatica de bază a limbii române*. Ediția a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2016.

GR = *The Grammar of Romanian*, Oxford, Oxford University Press, 2013.

Guțu Romalo 1973 = Valeria Guțu Romalo, *Sintaxa limbii române. Probleme şi interpretări*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1973.

Neamțu 2007 = G. G. Neamțu, *Teoria şi practica analizei gramaticale. Distincții şi…distincții* (*cu trei seturi de grile rezolvate şi comentate*). Ediția a II-a revăzută, adăugită şi îmbunătățită, Piteşti, Editura Paralela 45, 2007.

OHRM = Martin Maiden*et alii*, *The Oxford History of Romanian Morphology*, Oxford, Oxford University Press, 2021.

Pană Dindelegan 1992 = Gabriela Pană Dindelegan, *Sintaxă şi semantică. Clase de cuvinte şi forme gramaticale cu dublă natură* (*adjectivul, adverbul, prepoziția, forme verbale nepersonale*), Bucureşti, Tipografia Universității din Bucureşti, 1992.

Pană Dindelegan 1994 = Gabriela Pană Dindelegan, *Teorie şi analiză gramaticală*. Ediția a II-a, Bucureşti, Editura Coresi, 1994.

Pană Dindelegan 1999 = Gabriela Pană Dindelegan, *Sintaxa grupului verbal*. Ediția a II-a, Braşov, Editura Aula, 1999.

Pană Dindelegan 2018 = Gabriela Pană Dindelegan, *Dinamică şi variație. Studii de gramatică*, vol. I, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2018.

Stan 2013 = Camelia Stan, *O sintaxă diacronică a limbii române vechi*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2013.

d) Dicţionare

DLR = *Dicţionarul limbii române*, vol. I–XIX, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2010 (ediţie anastatică).
Robert = Paul Robert, *Le Nouveau Petit Robert*. Nouvelleédition. Texte remanié et amplifiésous la direction de JosetteRey-Debove et Alain Rey, Paris, Dictionnaires Le Robert–VUEF, 2002.

THE ROMANIAN PREPOSITIONALPHRASE*ÎN SEMN DE* ‘AS A SIGN OF’ BETWEEN QUALITY, CAUSALITY AND FINALITY (*Abstract*)

In hisstudy, the authoraims at a careful analysis of the syntactic implications of the phrase **în semn de** ‘as a sign of’ which has certainly been used in the past and which is also frequently used nowadays in the standard language.

In Old Romanian, the phrase **în semn de** ‘as a sign of’ has not been used frequently, yet the several occurrences which were identified help us understand its meanings and functional roles at sentence level. From a semantic perspective, the phrase evinces multiple variations, which may express quality, cause and scope.

The analysis performed by the authoris consequently aimed at comprehending complex syntactic structures which are built with the help of the prepositional phrase in question.

Cuvinte-cheie: *limba română*, *diacronie*, *sincronie*, *locuţiune prepoziţională*, *morfologie*, *sintaxă*, *calitate*, *cauză*, *scop*.
Keywords: *Romanian language*, *diachrony*, *synchrony*, *prepositional phrase*, *morphology*, *syntax*, *quality*, *cause*, *scope*.

Universitatea Babeş-Bolyai din
Facultatea de Litere
Cluj-Napoca, str. Horea, 31
adichircu@hotmail.com